

“KCK, Örgütün Devrimci Halk Savaşına Geçiş Stratejisinin Bir Enstrümanıdır”

Röportaj: Dr. Kasım TURGUT

K. TURGUT: Son yıllarda ülkemizde güvenlik politikaları konusunda KCK ile birlikte bir kırılma yaşandı. Sivil toplum örgütlerini de içine alan terör operasyonları gerçekleştirildi. KCK operasyonları terörle mücadele konusunda bir kırılma noktası oldu. Bu kapsamda öncelikle KCK nedir, nasıl bir yapılanmadır?

M.ÖZCAN: Hükümetin başlatmış olduğu Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi adlı demokratik açılımı aslında devletin Kürt meselesine bütüncül bir yaklaşımla tüm kompartımanlarını ele alarak çalışma yapmaya başlamasının adıdır. Bu çalışma ile

Terör bir asayiş sorunudur.

Terör bir savaş değildir.

Asayiş sorunu kolluk ile

çözülür. Kolluk görevini kim

yaparsa yapsın mülki idare

olarak valinin ve kaymakamın

denetiminde olmalıdır.

Kürt meselesinin çözümüne yönelik adımlar atılması söz konusudur. Bildiğiniz üzere Demokratik açılım ile Kürt halkımızın temel hak ve özgürlükleri konusunda var olan ek-

KCK içinde şiddeti de barındıran yeni bir törer yapılanmasıdır. Başta İstanbul’da olmak üzere 2010-2011 yıllarında yapılan molotoflu araç yakmalar hep KCK’nın şehirdeki şiddet faaliyetleridir. Toplumda sivil toplum örgütü gibi lanse edilen bu yapılar, KCK’nın şiddet içeren ya da içermeyen ama şiddeti teşvik eden uzantılarıdır.

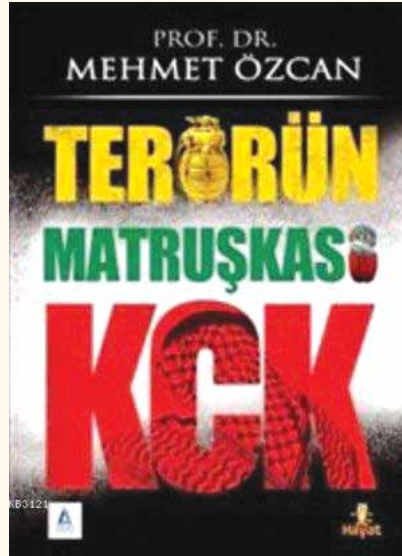
sikler giderilmeye çalışıldı. Devletin yapmış olduğu açılım politikalarına örgüt farklı bir açılımla cevap verdi: KCK. KCK içinde şiddeti de barındıran yeni bir terör yapılanmasıdır. Başta İstanbul’da olmak üzere 2010-2011 yıllarında yapılan molotoflu araç yakmalar hep KCK’nın şehirdeki şiddet faaliyetleridir. Toplumda sivil toplum örgütü gibi lanse edilen bu yapılar, KCK’nın şiddet içeren ya da içermeyen ama şiddeti teşvik eden uzantılarıdır. Dolayısıyla yapılan operasyonlar kamuoyuna sivil toplum örgütlerine yapılan operasyonlar gibi anlatılmaya çalışıldı. Oysa KCK Yargıtay 9. Dai-

resi kararına göre terör örgütüdür. Netice olarak güvenlik birimlerinin operasyonları sivil toplum örgütlerine değil, bu örgütler içinde yer alan terör yapılarına karşı yapılan operasyonlardır.

Devletin iyi niyetli olarak başlattığı açılım girişimiyle, örgütün girişi birbiriyle örtüşmedi. Kırılma noktasını bu teşkil ediyor. Yani devlet en riskli konularda, tabu olarak görülen konularda bile cesurca adım atarken, örgüt her zamanki bildiği şiddet yöntemini uyguladı. Ama bunu yeni kıyılar hazırlayarak uyguladı. Beklenen şuydu: KCK, PKK'dan sonra PKK'nın silah bırakacağı, şiddetin olmayacağı bir zeminde siyasal, sosyal ve diğer taleplerin gündeme getirileceği bir zemin olsun. Bu şekliyle kamuoyunda özellikle yazarlar, aydınlar hep bu boyutuna ağırlık verdi. Ama KCK'yı incelediğimizde KCK'nın aydınların söylediği gibi, yasal bir oluşum olmadığı, bir Kürt siyasi hareketi olmadığı ortaya çıktı. Bu yapılanma yine PKK'nın güdümünde, Öcalan'ın önderliğinde yeni bir terör örgütü olarak karşımıza çıktı. Nitekim KCK Sözleşmesi Öcalan'ı önderlik makamı olarak belirler ve son karar merci Öcalan'dır. KCK Sözleşmesi'ne baktığımızda şiddetin hiçbir zaman dışlanmadığı net olarak görülür. KCK illegal, silahlı bir terör örgütüdür.

K. TURGUT: Burada şöyle bir soru yönelteyim o zaman: Bu KCK yapılanması olurken, PKK terör örgütü silah bırakmış olsaydı, KCK konusundaki yaklaşımımız yine aynı mı olacaktı? Yani bir terör örgütü var, terör örgütünün silah bırakmış olması neyi değiştirmiş olacaktı? KCK'ya bakış açımız değişmiş olacak mıydı?

M.ÖZCAN: KCK yapılanması, bir kere baştan şiddeti dışlamayan, yeni bir siyasallaşma hareketi olarak Öcalan'ın stratejisindeki değişiklikle ortaya çıktı. Temel oturduğu

parametre yeniden şiddet. Zorun gücüyle şehirlere ve her yere hakim olma stratejisi. KCK'nın yapılanmasına baktığımızda, en üstte yasama, yürütme, yargıdan; en alta mahalle, sokak, köy, komün, ocaklara kadar bir örgütsel yapılanmayı düzenliyor. Öcalan 2011-2012 devrimci halk savaşı stratejisini ta 2007'den, 2008'den beri hazırlamış. Onun için diyorum, devletin açılımıyla örgütün açılımı üst üste gelmedi. İyi niyetli açılıma örgüt, yine her zaman bildiği gibi, zorun yoluyla cevap vermeye çalıştı.

Siz devrimci halk savaşını nasıl yapacaksınız? Kitleleri ayaklandırarak yapacaksınız. Öcalan'ın ifadesiyle, Batman'da, Diyarbakır'da yüz binler sokağa dökülecek ve gerekiyor-

KCK'yı en büyük matruşka olarak değerlendiriyorum ve bunun içindeki diğer küçük matruşkaları sayıyorum. Bu matruşkanın içinde PKK var. HPG var, TAK var, DTK var, ÖSB var, BDP var.

sa bir iç savaş çıkacak ve Öcalan'a göre bu iç savaşta "gerekirse, Batman'da 10 bin kişi ölecek". Öcalan'ın kendi ifadesiyle KCK illegal bir yapı, silahlı bir yapı. O zaman PKK'nın yerine yeni bir silahlı yapı ortaya çıkıyor. Silahsız bir yapı olsaydı, sizin de sorunuzda olduğu gibi, o zaman farklı şeyler konuşulurdu. Yani KCK eğer gerçekten sivil bir yapılanma olarak ortaya çıkmış olsaydı, o zaman zaten suç faaliyetlerine bulaşmamış olacaktı. Ama KCK örgütün gerilla savaşından devrimci halk savaşına geçiş stratejisinin bir enstrümanıdır. Bu Öcalan'ın ve örgütün önde gelenlerinin yapmış olduğu açıklamalar görülüyor. Öcalan'a göre "KCK farklıdır, KCK illegaldir, silahlıdır. KCK bütün parçalardaki Kürtlerin silahlı örgütlülüğünün ifadesidir" Karayılan diyor ki: "Bağımsız Kürdistan, Devrimci Halk Savaşı ile kurulabi-

**Şiddetin olduğu yerde
çözüm ulaşamazsınız.
Şiddet kullanarak ülkeyi
bölme girişimi varsa, burada
güvenlik güçlerinin ve
devletin yapacağı şey bunu
engellemektir, buna dur
demektir. Bunu yapmadığınız
sürece devlet olmanın
gerekleri yerine gelmemiş
olur.**

lir, Siyaset Akademileri'nde yetiştirilen gerillalar bu savaşta etkin bir şekilde yer alacak" Bu Karayılan'ın kendi açıklaması. Cemil Bayık da diyor ki: "Öcalan'ın istediği Siyaset Akademileri'nin her yerde kurulması için PKK kadrolarının yükümlüdür" Siyaset Akademisi'nin kurulmasından PKK kadroları sorumlu ise, o zaman işin temelinde şiddetle beraber yürüme stratejisinde bir değişiklik yok. Şiddetin olduğu yerde çözüme ulaşamazsınız. Şiddet kullanarak ülkeyi bölme girişimi varsa, burada güvenlik güçlerinin ve devletin yapacağı şey bunu engellemektir, buna dur demektir. Bunu yapmadığınız sürece devlet olmanın gerekleri yerine gelmemiş olur. Toplumsal sözleşmeye indiğinizde en önemli beklentilerinden birisi güvenlidir. Güvenlik kaygısının giderilmesi gerekiyor. O nedenle, KCK, başından itibaren bir siyasi hareket kılıfında örgütlenen yeni konfederal bir Kürdistan kurmayı amaçlayan PKK'nın siyasallaşma versiyonudur. Siyasallaşmayı da yine zorun gücüyle, şiddetle elde etmeye çalışan bir terör yapılanmasıdır.

K. TURGUT: Şiddetle birlikte siyasallaşma çabasından bahsedebilir miyiz? Böyle değerlendirebilir miyiz?

M.ÖZCAN: Evet birincisi şiddetle birlikte olması. İkincisi, KCK'nın yapısında şöyle bir farklılık da var: Öcalan'ın 1978'den itibaren bir bağımsız Kürdistan devleti kurma hayalinde veya peşinde olduğu bilinmektedir. Fakat hatırlarsanız, 1999'da Öcalan yakalandıktan sonra örgüt bu stratejiden vazgeçtiğini açıkladı ve "Bizim bağımsız bir devlet talebimiz yok" dedi. 1999'dan 2007'ye geldiğimizde, KCK (Kürdistan Halklar Topluluğu) Sözleşmesi ortaya çıkıyor. Anayasa niteliğindeki bu Sözleşme Irak, İran, Suriye ve Türkiye toprakları üzerinde konfederal bir devlet kurmayı öngörüyor. 1999-2007 yılları arasındaki bağımsız bir devlet talebimiz yok ifadesi ortadan kaldırılıyor. 1978'deki strateji neyse tekrar oraya geri dönmüş oluyor. Onun için diyorum ki, devletin açılımına örgüt kötü niyetli bir cevap verdi ve Suriye, Irak, İran, Türkiye toprakları üzerinde konfederal bir Kürt devleti, bir Kürdistan kurma hedefiyle ortaya çıktı. Kirlenen PKK ismi yerine de KCK adı altında sivil bir toplum örgütü gibi bir strateji ile hareket etmeye çalıştı. KCK sisteminde ülkeyi bölme, yeni bir devlet modeli ortaya koyma stratejisi var. Televizyon yayınlarında KCK'ya "Şehirli terör ör-

gütü, kentli terör örgütü" dememin nedeni buydu. Kırvalda ve dağdaki terör ve tedhiş hareketini bir şekilde toplumun tümüne yayabilme, toplumun tümünü ayaklandırmak girişimi var. Yani Öcalan'ın "Devrimci Halk Savaşı Stratejisi" dediği topyekûn toplumu ayağa kaldırma, isyan ettirme çabası var. Mesela görüşmeler esnasında Öcalan diyor ki: "Diyarbakır'ı Mısır'a çevirirseniz o zaman benimle masaya otururlar."

KCK Sözleşmesi aslında anayasadır. Kurulacak olan konfederal devletin anayasasıdır. Mesela, KCK Sözleşmesi'nin başında "Kürdistan'da doğup büyüyen veya KCK sistemine bağlı olan herkes KCK yurttaşdır." der. Yurttaşlıktan bahsediyorsanız, bir devlet olması gerekiyor. KCK bir devlet öngörüyor ve bunu şiddet yolu ile gerçekleştirmeye çalışıyorsa yapılanlar bölücü bir terör faaliyetidir.

K. TURGUT: Hocam bu tür olaylar için genellikle hep siyasi tarihte bir "Truva Atı" benzetmesi kullanılır. Siz kitabınızda "Matruşka" benzetmesi yaptınız. Bu benzetmeyi biraz açar mısınız?

M.ÖZCAN: KCK'yı anlattığım kitabımın başlığını "Terörün Matruşkası

KCK" olarak koydum. KCK'yı matruşka'ya benzettim. Neden: Matruşka, bildiğiniz gibi şirin Rus bebekleri. Yani iç içe geçmiş türdeş oyuncaklar. Kitabımda şunu diyorum: "karşı karşıya kaldığımız matruşka şirin Rus matruşkası değil, bir terör matruşkası'dır." Bunun içinde neler var? KCK'yı en büyük matruşka olarak değerlendiriyorum ve bunun içindeki diğer küçük matruşkaları sayıyorum. Bu matruşkanın içinde PKK var. Niye? KCK Sözleşmesi'nin 36 ncı maddesi, PKK'yı düzenliyor ve diyor ki: "PKK KCK sisteminin ideolojik ve ahlaki boyutudur." Bunun dışında ne var? HPG var, TAK var, DTK var, ÖSB var, BDP var. Niçin BDP var, bu çok tartışıldı. Hatta bundan dolayı kamuoyunda televizyonlarda çok ciddi tartışmalar da yaşadık. Oysa BDP'nin KCK içinde olduğunu ben değil BDP'li Aysel Tuğluk ifade ediyor. Diyor ki; "Öcalan, KCK, PKK, DTK birlikteliğinden bahsetmek, herkesin bildiği bir sırrı ifşa etmekten başka bir anlama gelmeyecektir. Öcalan ne kadar BDP'nin içindeyse, BDP de bir o kadar DTK'nın (Demokratik Toplum Kongresi) hatta KCK'nın içindedir." Bütün bu yapılar iç içe geçmiş. Amaçta, eylemde ve temel stratejide birbirleriyle o kadar örtüşüyorlar ki, bunları birbirinden ayırmak mümkün değil. Bunların hepsi aynı tip, aynı yapı ve aynı organizasyonun parçaları ve birisi daha küçük, birisi daha büyük. Bu nedenle ben bunların hepsini matruşka'ya benzetiyorum. Bunların birbirinden farklı olmadığını söylüyorum. En dıştaki ve en büyük matruşka ise KCK olduğunu ifade ediyorum. KCK Sözleşmesi iyi incelenirse bu açık olarak görülecektir.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın hazırladığı ve Mahkeme'nin kabul ettiği KCK iddianamesine baktığımızda, Kent Meclislerine, siyaset akademilerine, ÖSB'ye (Öz Savunma Birlikleri) ve medya aya-

ğına yönelik iddialara yer verildiği görülmektedir. Siyaset akademisi, BDP'nin içindeki bir yapıdır. Öcalan diyor ki: "Siyaset akademilerinin kurulmasını yıllardan beri söylüyorum. Siyaset akademileri kadro yetiştirme yeridir." İki tür kadro yetiştiriyor siyaset akademisinde: 1-Dağa terörist yetiştiriliyor. 2-Şehirlerdeki örgütsel yapılanmalara eleman yetiştiriliyor. "Binlerce, on binlerce kadro yetiştirmesi lazım" diyor Öcalan.

Buradaki temel mantık şu: O kadroları yetiştirirken siz mademki artık PKK yapılanması gibi dar bir şiddet hareketi değil de, toplumun tüm alanını kapsayan, tüm kılcal damarlarına kadar her alana nüfuz edecek yeni bir yapılanma oluşturacaksınız o zaman burada sadece ve sadece terörist kadroyla bu işi yapamazsınız. Ne olacak? Şehirlerdeki yapılanmalar da olacak. Bunun yanında KCK yapılanması içinde daha önce olmayan yeni bir terörist grup ortaya çıkıyor: Öz Savunma Birlikleri. Öz Savunma Birlikleri şu anda HPG'ye bağlı 5 kol komutanlığından birisi olarak örgütlenmiş durumda ve Zap'ta eğitim alıyorlar. Türkiye'ye ikili-üçlü gruplar halinde sızmaya çalışarak şiddet eylemleri planlıyorlar.

KCK Sözleşmesi Öcalan'ı önderlik makamı olarak belirler ve son karar merci Öcalan'dır. KCK Sözleşmesi'ne baktığımızda şiddetin hiçbir zaman dışlanmadığı net olarak görülür. KCK illegal, silahlı bir terör örgütüdür.

K. TURGUT: O zaman, belli sivil toplum örgütlerini Matruşka'nın bir parçası yapma hedefi var herhalde. Bu da stratejinin bir parçası zannediyorum.

M.ÖZCAN: Tabii ki. Öcalan diyor ki: "Dağda kaldığınız sürece sadece köye muhtar olursunuz; şehirlere inmek zorundasınız. Şehirlere inemezsiniz." Şu anda şehirleri kontrol etmenin farklı yöntemleri var. Ama modern demokrasilerde sivil toplum örgütünün varlığı da yadsınamaz, çok önemli işlevler görür. Şehirleri kontrol ederseniz, siyasal hareketlerinizi, siyasal söylemlerinizi yayarsanız, bunun yanında şiddeti de yayarsanız, o zaman sivil toplum örgütlerini kontrol etmek durumundasınız. Aykırı sivil toplum

* Serap ESER (17 Yaşında) 7 Kasım 2009 da Belediye Otobüsüne Atılan Molotof Kokteyli Sonucu hayatını kaybetmiştir.

Devlet yıllardır terörle mücadele ve Kürt meselesini sadece güvenlik bürokrasisine havale ederek çözmeye çalıştı. Artık bu strateji çökmüş, siyaseten bitmiş durumdadır. Bunun yerine yeni strateji sivil yönetimin ve siyasetin hem terörle mücadelede hem de Kürt meselesinde inisiyatif almasını gerektiriyor. Devletin oluşturacağı bu yeni stratejinin alandaki uygulamasını yapacak olan mülki idaredir.

örgütü oluşmasına izin vermeniz gerekiyor. O zaman ne oluyor? Bir kısmı zorla, bir kısmı da içeriye sızma şeklinde o sivil toplum örgütlerini kontrol etmek ve sahip olmak durumundasınız. Örgüt sivil toplumun gücünün farkında olduğundan dolayı hem Türkiye’de hem yurtdışında ciddi yapılanmalar gerçekleştirdi. Bu STK’ları kontrol ederek örgütsel amaçlarını daha etkin yerine getireceğini gördü ve bu stratejiyi genişleterek KCK sistemini ortaya çıkardı.

K. TURGUT: O zaman burada kamu düzeni açısından sivil toplum örgütleri üzerinde kontrol, gözetim ve denetim yetkisine sahip olan mülki idarenin ve İçişleri Bakanlığının rolü ortaya çıkıyor...

M.ÖZCAN: İçişleri Bakanlığının özellikle mülki idarenin terörle mücadele konusunda yapması gereken çok önemli görevler var. Bir taraftan şiddet boyutuyla, yani güvenlik ayağıyla mücadele ederken, bir taraftan da yıllardan beri sıkıntısı çekilen temel dönüşümlerin gerçekleşmesinde mülki idareye önemli

görevler düşüyor. Devlet yıllardır terörle mücadele ve Kürt meselesini sadece güvenlik bürokrasisine havale ederek çözmeye çalıştı. Artık bu strateji çökmüş, siyaseten bitmiş durumdadır. Bunun yerine yeni strateji sivil yönetimin ve siyasetin hem terörle mücadelede hem de Kürt meselesinde inisiyatif almasını gerektiriyor. Devletin oluşturacağı bu yeni stratejinin alandaki uygulamasını yapacak olan mülki idaredir. İllerde, ilçelerde sivil toplum hareketlenmelerini, bir sivil toplum örgütü içinde şiddet barındırıyor mu barındırmıyor mu, bu eylemselliğe geçtiğinde bu eylemin nereden kaynaklandığını tespit etmek, sivil toplum örgütlerinin şiddetle arasına mesafe koyup koymayacağını kontrol etmek ve bu sivil toplum örgütlerinin örgütün ideolojisi doğrul-

tusunda eylem yapıp yapmadığını kontrol etmek ve denetlemek mülki idareye düşüyor, Dernekler Dairesine düşüyor. İçişleri Bakanlığının denetim mekanizmaları var. Bu çerçevede, barışçıl, düşünceyi açıklayan sivil toplum örgütleri tabii ki bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de özgürce yaşamını, varlığını sürdürecektir. Ama buradaki temel çizgi, şiddeti teşvik etmemek, şiddeti öngörmekle koşuluyla ve örgüte destek vermemek koşuluyla. Örgüt propagandası yapmak eğer ceza hukuku kapsamında bir suç ise, bir sivil toplum örgütü de örgüt propagandası yapıyorsa, burada sadece

savcıların, kolluğun değil, mülki idarenin de ciddi görevleri var.

K. TURGUT: Kitabınızda Kürt halkının iradesinin ele geçirilmesinden bahsediyorsunuz. Yani bu yapılanmalar Kürt halkının hem büyük şehirlerde hem Güneydoğu’da iradesini nasıl kontrol altına almıştır? Bunu kırmak devletin temel görevi değil midir? Güvenlik-özgürlük alanı oluşturma devletin temel görevlerinden biri değil midir?

M.ÖZCAN: Ben ısrarla şunu belirtiyorum, Kürt halkının iradesi şiddetin ve zorun tekelinde yönlendirilmiştir. Şimdi, Kemal Burak’lar, Orhan Miroğulları bile aykırı bir şeyler söylediği için örgüt tarafından işte ölüm listelerine alınıyor, tehdit ediliyor. “Miroğlu Mortoğlu olacak” deniyor ve bu insanlar korumaya altında yaşamak zorunda kalıyor.

Kürt halkının iradesinin özgürleştirilmesi derken, kendi iradelerini özgürce, şiddetten bağımsız, PKK’dan ve KCK’dan bağımsız bir şekilde ortaya koyabilmesinden bahsediyorum. Bunun zemini hazırlanmalıdır. PKK kendisi dağdan inerek her yerde baskı yapamadığından dolayı, şehir merkezlerinde, özellikle büyük şehirlerde bu baskıyı KCK yapıyor. Bunun için

ben diyorum ki: Kürt halkının iradesi özgürleştirilmeli. Nereden özgürleştirilmeli? Devletin baskısından da özgürleştirilmeli, PKK’nın şiddetinden de, KCK’nın baskısından da özgürleştirilmeli. Kürt halkı açıkça kendi iradesini ortaya koyabilmesi lazım. Bu da devletin en temel görevlerinden birisi. Düşünün, seçim sathı mailine girildiğinde KCK kadroları köy köy dolaşıp, muhtar muhtar dolaşıp “Burada BDP’nin dışında bir tane bile oy çıkmayacak” diye bir talimat veriyorsa ve insanları, muhtarları veya diğer kitleyi baskı altında tutuyorsa şiddetle siyasi iradesinin tezahürünü engelliyorsa

burada devletin görevi, bu şiddeti ortadan kaldırmaktır, bu baskıyı ortadan kaldırmaktır. O nedenle burada, kolluğun görevi olduğu gibi, savcılığın, adliyenin görevi olduğu gibi, mülkiyenin de görevi vardır.

K. TURGUT: Buradan mülki idarenin görev ve sorumluluklarına gelelim. Bir de gelecek dönemle ilgili bir değerlendirme yapalım. Gelecek dönemde illerin ve ilçelerin yönetiminden sorumlu olan kişiler nelere dikkat etmeli, güvenlik yönetiminde hangi tür stratejilerin artık değişmesi gerekiyor?

M.ÖZCAN: KCK stratejisine, terör örgütünün stratejisine baktığımız zaman, aslında büyük şehirlerde güvenlik görevlileriyle vatandaşın çatıştırıldığı karşı karşıya getirildiği alanlar oluşturmayı hedeflediğini görüyoruz. Bu noktada toplumsal olaylar, terörist cenazeleri, yıldönümü etkinlikleri gibi olaylar çok önemli hale geliyor, Nevruz gibi hadiseler önemli hale geliyor. PKK ve KCK kararlı bir şekilde vatandaşla kolluk kuvvetlerinin bir bölgede çatıştırılması, Suriye'deki benzer görüntülerin Türkiye'de de yaşanmasına sebebiyet verilmesini amaçlıyorlar.

Örgütün temel stratejisi şudur: Eylemsellikle örgüt kendisini ayakta durduğunu kitlelere anlatıyor. Yani örgüt ne kadar eylem yaparsa o kadar amacına ulaşıyor. Örgüt her fırsatı değerlendirerek eylem yapmaya çalışıyor. Şubat 15'ten başlayarak, 8 Mart, arkasından 21 Mart Nevruz, ve Öcalan'ın doğumunu 14 Nisan'dan 4 Nisana çekerek bir eylemsellik zinciri oluşturmak istiyor. Buradaki temel strateji de, devrimci halk savaşını veya topyekûn bir isyanı sağlayabilmek için kitleleri sokağa dökmeye çalışıyor. Demokratik toplumlarda toplantı ve gösteri nasıl bir hak ise bu gösteri ve toplantıların güvenlik içinde yapılması da devletin görevidir. Halkın güvenliğini tesis etmek mülki idarenin göre-

vidir. Gösteriler esnasında dükkânı yakılan, molotoflanan, yağmalanan vatandaşı Devlet korumak zorundadır. Bir tarafta eylem yapma, yani toplumsal gösteri yapma, demokratik özgürlüğüyle beraber, öbür tarafta da toplumun genelini suçtan zarar görmesini veya eylemden zarar görmesini dengelemek mülki idarenin görevidir.

Terörist cenazelerin kitlesel eylemlere dönüştürülmesi de örgütün toplumu sokağa dökme araçlarından birisidir. Burada mülki idarenin görevi, toplumsal olayları denetim altında güvenli bir şekilde yapılmasını sağlamaktır. Güvenlik kaygısı, temel hak ve özgürlüklerin korunması kaygısı, bir tarafta da vatandaşın korunması meselesi. Bu üçlü çıkar sacayağını dengeleyecek yegâne mekanizma illerde, ilçelerde mülki amirlerdir. O nedenle, terörist cenazeleri her vesileyle suiistimal ediliyorsa, cenazelerin örgüt tarafından kaldırılmasının önüne geçilebilir. Yani bu da tartışılıp üzerinde sonuçları değerlendirilip bir yasa değişikliğine ihtiyaç varsa yasa değişikliğiyle, yok idari bir kararla olması gerekiyorsa idarecilerin inisiyatif almasıyla bunlar gerçekleştirilebilir. Kaldı ki, son dönemde birçok cenazede olduğu gibi, aileler cenazeyi örgüte vermek istemiyorlar. Cenazenin kaldırılması örgütün hakkı değil, ailenin hakkıdır.

K. TURGUT: Açılım politikasının önemli araçlarında biri de kolluk şikâyet mekanizmasının devreye sokulması, biliyorsunuz bununla ilgili bir yasa tasarısı Meclise sunuldu. Bu taslakta valinin talebiyle gelen silahlı kuvvet mensupları aslında kolluk görevi yapıyorlar, yani iç güvenlikle görevlendiriliyorlar. Ama bu şikâyet mekanizmasıyla ilgili yasa tasarısında valinin talebiyle gelen bu ve kolluk görevi yapan silahlı kuvvet mensuplarının yargılanma süreci yine kendi mevzuatına tabi. Şimdi, bunu bir eksiklik olarak nitelendi-

Güvenlik birimlerinin operasyonları sivil toplum örgütlerine değil, bu örgütler içinde yer alan terör yapılarına karşı yapılan operasyonlardır.

rilebilirmiyiz.

M.ÖZCAN: Güven meselesi, terörle mücadelede çok önemlidir. Yeni dönemde teröristle masum halkı ayırmak durumundasınız. "Bütün Kürtler teröristtir" imajını ortadan kaldırmışsınız. Teröristle Kürt vatandaşımızı ayırımı net olarak yapılıyor. Kolluk görevi yapan kim olursa olsun, o sıfatla hareket ettiğinde bu yasa kapsamına girmez. Yeni dönemdeki yeni güvenlik anlayışının parametrelerinden birisi sivil yönetimin, özellikle valilerin ve kaymakamların güvenlik politikalarında daha belirleyici olduğunu söylüyorum. Vali gidip de operasyon yönetmeyecek, ama denetim araçlarını kullanmak durumunda. İlde yapılacak olan bir operasyondan sorumlu olacak.

Kolluğun yapmış olduğu veya Silahlı Kuvvetlerin yapmış olduğu eylemleri biz etkin şekilde denetlemezsek kolluk ve Silahlı Kuvvetler kendisi güç parametresi üzerine oturur. Bu gayet doğaldır. Karşısında silahla mücadele eden insanla silahla mücadele eder. Demokratik toplumlardan bahsediyorsak, bir sivil denetim olması gerekir.

1990'lı yıllarda terörle mücadele sadece güvenlik bürokrasisine, askere ve kolluğa bırakılmıştı. Ama temelde askerin yürüttüğü bir politikaydı. Sivil idareler bu konuda hiçbir zaman elini taşın altına koymadı, koymak da istemedi, belki zemin de bulamadı. Ama şu anda sivil siyaset alanı terörle mücadelede en tabu olarak görülen konuları bile tartışıyor.

Terör bir asayiş sorunudur. Terör bir savaş değildir. Asayiş sorunu kolluk ile çözülür. Kolluk görevini kim yaparsa yapsın mülki idare olarak valinin ve kaymakamın denetiminde olmalıdır. Bu görevi kim yaparsa yapsın, asker olsun, polis olsun, jandarma olsun, hiç fark etmez, bu yetkiyi siz valiye, yani sivil iradeye vermeyi düşünüyorsanız bunun bütün ayaklarını bütünleştirmeniz lazım. Yoksa total ördük misali yürüyemezsiniz. Bir boyutunu verip bir boyutunu vermediğiniz zaman, olaylarda kolluk olarak görev yapan jandarmayı, polisi sorgularım ama kolluk görevi sıfatını haiz o işlemi yapan askeri sorgulayamam. Bu bir eksiklik. Buradaki temel mesele, polis yanlış yapar, asker yanlış yapar, jandarma yanlış yapar meselesi değildir. Güvenlik gücü sıfatını taşıyan kim olursa olsun, bu ister asker olsun ister kolluk olsun bunun mutlaka denetim mekanizması olması gerekir. Demokratik toplumlarda bu böyle düzenlenmiş. Hatta ben kitabımda şunu da demiştim: "güvenlik güçlerinin, terörle mücadele eden birimlerin denetimiyle ilgili Mecliste bir komisyon kurulmalı ayrıca sivil bir denetim mekanizması

oluşturulmalıdır. Bunun açık yüreklilikle yapılması gerekir". Buradaki temel amacım şudur: Kolluğun yapmış olduğu veya Silahlı Kuvvetlerin yapmış olduğu eylemleri biz etkin şekilde denetlemezsek kolluk ve Silahlı Kuvvetler kendisi güç parametresi üzerine oturur. Bu gayet doğaldır. Karşısında silahla mücadele eden insanla silahla mücadele eder. Demokratik toplumlardan bahsediyorsak, bir sivil denetim olması gerekir. Sivil denetim de, işte hem yasama Meclisinde bir denetim olabilir hem de sivil yönetimin mülki amirlerin etkin denetimi olabilir. Sadece mülki idare olarak da bakmamak gerekiyor. Burada sivil bir denetim mekanizması olması gerekiyor. Bu devlete bir şey kaybettirmez.

Sivil denetim sayesinde yapılan eylemde temel hak ve özgürlüklere saygılı şekilde mücadele edilip edilmediği kontrol edilecektir. Bu denetimden de kimsenin çekinmemesi, korkmaması gerekiyor. Bu, tam tersine, ülkenin terörle mücadelesine güç katar, zafiyet oluşturmaz.

K. TURGUT: Gelecek dönemde bu yeni güvenlik yönetimi parametrelerinden bahsettiniz ve mülki idare amirlerinin yeni dönemde etkin olması gerektiğini belirttiniz. Mülki idarenin olaylarda inisiyatif alması, inisiyatif kullanması için de birtakım araçlar olması gerekiyor. Bunun gerekliliğinden ve neler olması gerektiğinden bahsedermisiniz?

M.ÖZCAN: Son dönemde çok tartışılan terörle mücadelede iki farklı yaklaşım var. Birisi liberal bakış diğeri ise güvenlikçi bakış olarak adlandırılıyor. Liberal bakışa göre "terör sadece müzakere edilerek çözülür, hiçbir şekilde güvenlik güçleri devreye girmesin, konuşarak, müzakere ederek sorun çözülür" genellemesi içinde güvenlik parametresini tamamen devre dışı bırakmaktadır. İkinci yani güvenlikçi

bakış ise "terörle mücadele için güvenlik araçları yaşamsal öneme sahiptir dolayısıyla terör bitinceye kadar mücadele edilmelidir" tezi üzerine kurulmuştur. Bu iki bakış açısından ilki Kürt meselesini temel almakta ikincisi ise terör meselesini ele almaktadır. Oysa çözüm her iki bakış açısının birlikte yürümesidir. Nitekim Sayın Başbakan da bu konuda çok açık net tavrını koyarak demiştir ki: "Biz terörle mücadele edeceğiz, siyasi uzantılarıyla müzakere yapacağız".

Yeni dönemde mücadele ve müzakerenin beraberce yürümesi gerekir. Ama bir şartla. Terörle mücadelede temel hak ve özgürlüklere saygılı davranmak şartıyla. İşte mülki idare bu mücadele esnasında güvenlik güçlerinin temel hak ve özgürlüklere saygılı davranmasında en önemli otoritelerin başında gelmektedir. Mülki idare bu konuda cesurca inisiyatif almalı ve ilinde görev yapan tüm güvenlik güçlerinin insan haklarına saygılı bir şekilde mücadele ettiğinin bir garantisi olmalıdır. Terör örgütü şiddet üretmeye devam ettikçe mücadele devam etmek zorundadır. Ama bu mücadele 1990'lı yıllardaki gibi yapılırsa örgütü bitirmek bir tarafa tam tersine daha da büyütürsünüz. Güvenlikçi bakış açısının gereği gibi işleminde mülki amirler inisiyatif olarak terörle mücadelede sivil bakış açısını yaşama geçirmek zorundadırlar. Aksi halde yeni dönemdeki "terörle mücadele siyasetle müzakere" konseptinin yürümesi mümkün değildir. Zira kamuoyunda "Bu konsept işte 1990'lı yılların yine güvenlik anlayışına geri dönmedir" şeklinde çok ciddi eleştiriler yapılmaktadır.

Burada 1990'lı yıllarla mukayese yapılması gerektiğini düşünüyorum. 1990'lı yılların uygulamalarıyla, failli meçhullerle, köy yakmalarla, köy boşaltmalarla veya topyekûn süpürme harekâtlarıyla köy, mezra bakmadan her tarafta baskıyla terörle

mücadele edilerek güvenlikçi bakış kirlenmiştir. O nedenle yeni bir güvenlikçi bakışa ihtiyaç vardır. Bu da sivil yönetimin denetimi altında güvenliğin tesis edilmesidir.

Yeni güvenlik anlayışının üzerine oturduğu parametreler, birincisi, 1990'lı yıllarla mukayese edilmeyecek şekilde temel hak ve özgürlüklere saygılı şekilde terörle mücadele yapılmalıdır. Bunun örnekleri verilebilir. 1990'lı yıllarda en çok eleştirilen birimler Silahlı Kuvvetler olsun, Özel Harekât'lar olsun, şimdi çok daha titiz çalışmalar yapıyor. Silahlı Kuvvetlerin yaptığı bir operasyonda mağaranın başında 7 tane teröristi dışarıya çıkarmak için uğraştılar, öldürmek için değil, yaşatmak için. Orada dağda o mağaraya gittiğinizde, o psikolojik koşullarda o insanları ikna edelim derken can kaybına da maruz kalabilirsiniz. O mağaranın içine bir el bombası atıp kenara çekilmek veya helikopterle oraya bir bomba atmak... Bunlar en kolay şeylerdi, en zoru seçtiler. Yine güvenlik güçleri ne yaptı? Gittiler 15 yaşındaki kandırılıp dağa götürülmüş bir çocuğun üzerinden parkasını çıkarıp örttüler. Aynı şekilde polise baktığımızda, KCK operasyonlarında 5 bin gözaltı yapılmış ama şu ana kadar bir tane bile işkence ve kötü muamele iddiası yok. 1990'lı yıllarda bu kadar insan gözaltına alınsa yüzlerce işkence ve kötü muamele iddiası olurdu. Polis temel hak ve özgürlüklere maksimum ölçüde riayet ederek mücadelesine devam ediyor.

İkincisi, 1990'lı yıllarda terörle mücadele sadece güvenlik bürokrasisine, askere ve kolluğa bırakılmıştı. Ama temelde askerin yürüttüğü bir politikaydı. Sivil idareler bu konuda hiçbir zaman elini taşın altına koymadı, koymak da istemedi, belki zemin de bulamadı. Ama şu anda sivil siyaset alanı terörle mücadelede en tabu olarak görülen konuları bile tartışıyor. Yani sivil irade bunu

net olarak kendi görev alanı olarak benimsedi ve bunun için uğraşıyor. Siyasi risklerine rağmen uğraşıyor. Ciddi risk olarak uğraşıyor. Sayın Başbakanın açıklamaları 1990'lı yıllarda konuşulseydi herhalde çok ciddi siyasi sonuçları olurdu bunların.

Üçüncüsü, belirli ölçüde eksik olmasına rağmen, mülki idare, valiler ve kaymakamlar bu süreçte çok etkin hale geldiler. Yeterli midir? Değildir. Daha fazla etkili olması gerekiyor. Özellikle Hakkâri ve Şırnak özelinde Silahlı Kuvvetlerin ayrı istisnai yetkilerinin kaldırılması gerekiyor. Bu illerde Silahlı Kuvvetlerin izni olmadan jandarma dahil operasyona çıkamaz, o devam ediyor. Bunların kaldırılması gerekiyor. Ama bu süreçte 1990'lı yıllarla mukayese ettiğinizde sivil yönetim taşın altına elini koymuştur. Bunun uzantısı olarak illerde mutlaka ve mutlaka mülki amirlerin de olaya daha fazla müdahil olması gerekiyor. O dönemle mukayese ettiğinizde ciddi bir adım atıldı, ciddi bir mesafe alındı. Ama yeterli midir? Değildir. Daha da etkin olması gerekiyor. Sivil siyaset "Bu alanda ben varım" diyorsa, sivil siyasetin taşıyıcı yönetecek olan birimlerinin de bu mantık bütünlüğü içinde güçlendirilmesi gerekiyor. Yani terörle mücadelede daha fazla etkili olmasının önü açılması gerekiyor. Mülki amirler bu konuda daha da güçlendirilmeli ve cesur davranmalıdır.

K. TURGUT: Son olarak Ankara Strateji Enstitüsünden ve çalışmalarından bahseder misiniz?

M.ÖZCAN: Ankara Strateji Enstitüsü, Mayıs 2011 yılında kurulan dernek statüsünde bir sivil toplum örgütüdür. Düşünce kuruluşu olarak adlandırabiliriz. Bilgi üreten, bilgi paylaşılan, kamu politikalarını etkilemeye çalışan, akademik çalışmalarla, stratejik çalışmalarla topluma yön vermeye çalışan bir sivil toplum örgütüdür.

Güvenlikçi bakış açısının gereği gibi işleminde mülki amirler inisiyatif olarak terörle mücadelede sivil bakış açısını yaşama geçirmek zorundadırlar. Aksi halde yeni dönemdeki "terörle mücadele siyasetle müzakere" konseptinin yürümesi mümkün değildir.

Ankara Strateji Enstitüsü akademik çalışmalarıyla devletin iç ve dış, yani ulusal ve uluslararası politikaları üzerinde etkili olmaya çalışan bir düşünce kuruluşudur. Bütün düşünce kuruluşlarının temel felsefesi budur. Bizim burada çalışma alanımız, hukuk, ekonomi ve politika alanlarıdır. Bunların her birisinin ulusal boyutu ve uluslararası boyutu vardır.

Türkiye'nin değişik üniversitelerinde faaliyet gösteren akademisyen arkadaşların bir araya geldiği gönüllü bir teşkilattır. 35 akademisyen, doçent, profesör arkadaşımızla beraber yola çıktık ve burada biz konuları belirleyerek bu arkadaşlarımız tarafından raporlar hazırlama, kitaplar çıkarma, kamuoyunu etkileme, kamuoyunu bilgilendirme amacı güdüyoruz.

Kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Yani biz bilgi satan, bilgi üreten bir kurumuz. Bilginin müşterisi kim olursa onlarla bu bilgiyi de paylaşıyoruz. Ama bunun hepsini biz bir ücret mukabilinde yapmıyoruz, kamuoyunu bilgilendirme amaçlı, kamuoyuna bir kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olarak yapmış olduğumuz faaliyetlerde kamuoyunu bilgilendirmeye çalışıyoruz.